

Ulkoasiainvaliokunnan mietintö n:o 19 hallituksen esityksestä Puolan kanssa tehdyn sijoitusten edistämistä ja niiden vastavuoroista suojelua koskevan sopimuksen eräiden määräysten hyväksymisestä

Eduskunta on päätöspöytäkirjan ottein 27 päivältä marraskuuta 1990 lähettänyt hallituksen edellä mainitun esityksen n:o 297 ulkoasiainvaliokuntaan.

Asian johdosta ovat olleet kuultavina lähetystöneuvokset Maria Serenius ja Timo Lahelma ulkoasiainministeriöstä ja lakimies Hannu Karppinen Suomen Pankista.

Käsiteltyään asian ulkoasiainvaliokunta esittää kunnioittavasti seuraavaa.

Suomen ja Puolan välillä on tehty 1970-luvulla useita valtiosopimuksia taloudellisella alalla. Sopimus sijoitusten edistämisestä ja niiden vastavuoroisesta suojelusta allekirjoitettiin Helsingissä 5 päivänä huhtikuuta 1990. Suomessa on vastaavanlainen voimassa oleva sopimus Bulgarian, Egyptin, Kiinan, Malesian, Sri Lankan ja Unkarin kanssa.

Suomen ja Puolan välisiä taloudellisia suhteita on pitkään rasittanut bilateraali-kaupan voimakas alijäämä Suomelle. Vienti on 1980-luvulla ollut keskimäärin vain kolmannes tuonnin määrästä. Merkittävin saavutus epätasapainon korjaamiseksi on tammikuussa 1989 allekirjoitettu sopimus hiilitakuujärjestelystä. Sen puitteissa Puolan hiilisaatavia ohjataan Suomeen perustetun erityistilin kautta lisävakuuksi suomalaisille pääomatavaratoimituksille myönnettäville vientitakuille. Puolalle ei myönnetä normaaleja vientitakuuta.

Sijoitusten edistämistä ja niiden vastavuoroista suojelua koskevalla sopimuksella halutaan laajentaa ja syventää Suomen ja Puolan välistä taloudellista, teollista, tieteellistä ja teknistä yhteistyötä pitkällä aikavälillä. Sopimuksen avulla pyritään luomaan suotuisat edellytykset sopimuspuolten kansalaisten ja yhtiöiden sijoituksille toisessa sopimusvaltiossa.

Samalla tunnustetaan tarve suojella näitä sijoituksia sekä lisätä niiden liikkuvuutta ja yksityisten liiketoimien käynnistymistä.

Sopimuksen mukaan kumpikin sopimuspuoli turvaa omien lakiansa ja määräystensä sallimissa rajoissa toisen sopimuspuolen sijoittajille kohtuullisen ja oikeudenmukaisen kohtelun kaikissa tilanteissa. Kummankaan sopimuspuolen sijoittajien toisen sopimuspuolen alueella tekemiin sijoituksiin tai niiden tuottoon ei saa soveltaa epäedullisempaa kohtelua kuin on myönnetty kolmansien maiden yritysten tai kansalaisten tekemille sijoituksille. Sopimuksella taataan sijoittajan oikeus palauttaa kotimaahansa sijoituksesta aiheutuneita tuottoja.

Sopimus sisältää määräykset myös niistä ehdoista, joiden vallitessa toisen sopimuspuolen sijoittajien tekemät sijoitukset voidaan pakko-lunastaa, kansallistaa tai muuten ottaa haltuun. Mikäli sijoittajan ja toisen sopimuspuolen välillä syntyy sijoituksia koskevia riitoja, on sopimuksessa sovittu tällöin noudatettava menettelystä. Sopimus sisältää myös määräykset sopimuspuolten välisten riitaisuuksien ratkaisemiseksi.

Hallituksen esityksen ja saamansa selvityksen perusteella ulkoasiainvaliokunta pitää sopimusta tarpeellisenä ja tarkoituksenmukaisena sekä puoltaa hallituksen esitykseen sisältyvien ehdotusten hyväksymistä.

Edellä esitettyyn viitaten ulkoasiainvaliokunta kunnioittaen ehdottaa,

että Eduskunta hyväksyisi ne Helsingissä 5 päivänä huhtikuuta 1990 tehdyn Suomen tasavallan hallituksen ja Puo-

lan tasavallan hallituksen välisen sijoitusten edistämistä ja niiden vastavuoroista suojelua koskevan sopimuksen määräykset, jotka vaativat eduskunnan suostumuksen.

Samalla valiokunta ehdottaa,

että hallituksen esitykseen sisältyvä lakiehdotus hyväksyttäisiin muuttamattomana.

Helsingissä 14 päivänä joulukuuta 1990

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa puheenjohtaja Aaltonen, varapuheenjohtaja Melin ja jäsenet Aittoniemi, Almgren, Björklund, Elo, Hilpelä, Jaa-

konsaari, Kuuskoski-Vikatmaa, Paakkinen, Perho, Särkijärvi, Wahlström, Väyrynen ja Väänänen sekä varajäsen Donner.
